

Talousarvion laadintaohje 2023

Khall § 107
175/00.02.01/2022

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa noudatetaan kunnanhallituksen vuosittain antamaa talousarvioraamia ja laadintaohjetta.

Ristijärven kunnan taloudellinen tilanne

Ristijärven kunnan tilinpäätös vuodelta 2021 oli 36 655,98 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2022 alkuperäinen talousarvio on noin 0,7 milj. euroa alijäämäinen. Verotuloja näyttäisi kertyvän huuhtikuun verotuloennusteen mukaan hieman enemmän kuin arvioitu ja valtionosuudet näyttäivät toteutuvan talousarvion mukaan. Investointeja ei ole viime tehty pariin vuoteen eikä isompia ole näkyvissä nytkään, joten lainarahoitusta on pystytty vähentämään.

Kunnalle on tehty talouden sopeuttamissuunnitelma 2020, jossa esitettyjä talouden tasapainottamistoimia on jatkettava ja uusia sopeuttamiskohteita pyrittävä löytämään. Talouden hallinnassa on pyrittävä pitkäaikaisiin käyttötalouden kustannussäästöihin palvelurakennetta sopeuttamalla. Väestön väheneminen ja vanheneminen sekä lapsiperheiden vähäinen määrä aiheuttaa haasteita jatkossakin.

Talouden suunnittelua ohjaavat tavoitteet

Kunnanvaltuuston hyväksymässä (20.6.2022 § 14) kuntastrategiassa 2022-2026 määritellään kunnan elinvoimaa edistävät tavoitteet, jotka ohjaavat taloussuunnittelua:

- tilikauden tuloksessa tavoitellaan nollatulosta
- vuosikate kattaa poistot

Talouden sopeuttamista on tehty vuosia ja tasapainoa haetaan edelleen. Etenkin verotulojen leikkaus hyvinvointialueiden järjestämiin palveluihin vaikuttavat merkittävästi päivittäisten toimintojen rahoittamiseen. Ristijärven kunnan talouden tasapainottaminen uudessa toimintaympäristössä suunnittelukauden aikana vaikuttaa haastavalta ja sopeuttamistoimia on edelleen lisättävä. Kunnan omat toimenpiteet elinvoiman ylläpitämiseen ja verotulojen kasvattamiseen ovat välttämättömiä.

Talousarvioraami

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta, mikä vaikuttaa merkittävästi verotuloihin. Uudistuksessa kunnan kunnallisverosta siirtyy 12,64 %-yksikköä valtiolle ja samalla sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen kustannukset siirtyy pois kunnan vastuulta.

Verotulojen arvio perustuu Verohallinnon ennakkotietoihin ja valtionosuudet Kuntaliiton ennusteeseen, jonka mukaan verotulot ovat toteutuneet ennusteen mukaisesti. Valtionosuudet ennakkolaskelman mukaan vähenisivät n. 2 %.

Toimintakatteen raami on 3 447 100 euroa, vuosikate 256 400 euroa ja alijäämä 83 155 euroa. Kaikkien tytäryhteisöjen osalta tavoitteena on luopua kunnan avustuksista.

Talousarvion yksityiskohtaisessa käsittelyssä voi tulla vielä muutoksia raamin sisältöön. Myös verotulot ja valtionosuudet voivat muuttaa raamia.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus

- hyväksyy Ristijärven kunnan talousraamin vuodelle 2023
- hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2024-2025 laadintaohjeen
- ohjeistaa palvelualueita jatkamaan kunnanhallituksen vuonna 2020 hyväksymän talouden sopeuttamissuunnitelman toimenpiteitä määrätietoisesti ja etsimään uusia talouden tasapainottamiskohteita.

Päätös:

Hyväksyi.